

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 627

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 10 iulie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE SENATULUI	
2.	— Decizie privind convocarea Senatului în sesiune extraordinară	2
	DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
	Decizia nr. 131 din 21 martie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18, ale art. 319 alin. (1) și ale art. 341 alin. (2) și (8) din Codul de procedură penală	3–7

ACTE ALE SENATULUI**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****SENATUL****DECIZIE****privind convocarea Senatului în sesiune extraordinară**

În temeiul dispozițiilor art. 66 alin. (2) și (3), ale art. 115 alin. (5) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 84 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicat,

Președintele Senatului d e c i d e:

Articol unic. — Se convoacă Senatul în sesiune extraordinară, în data de 10 iulie 2023, ora 11.30. Proiectul ordinii de zi și proiectul programului de lucru sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta decizie.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
SORIN-MIHAI CÎMPEANU

București, 10 iulie 2023.

Nr. 2.

ANEXĂ

**PROIECTUL ORDINII DE ZI ȘI PROIECTUL PROGRAMULUI DE LUCRU
pentru sesiunea extraordinară a Senatului din data de 10 iulie 2023**

— sesiune extraordinară —

I. Proiectul ordinii de zi

— Informare cu privire la Proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 68/2023 pentru aprobarea și finanțarea Programului național pentru dezvoltarea producției interne de produse și materiale de construcții (b469/2023).

II. Proiectul programului de lucru

Luni, 10 iulie 2023

ora 11.30 — până la epuizarea ordinii de zi — Lucrări în Plenul Senatului (la sediul Senatului și online)

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 131

din 21 martie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18, ale art. 319 alin. (1) și ale art. 341 alin. (2) și (8) din Codul de procedură penală

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (2) din Codul de procedură penală (sub aspectul citării petentului și a intimaților), excepție ridicată de Pompiliu Gheorghe Stan în Dosarul nr. 3.473/120/2019 al Tribunalului Dâmbovița și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 79D/2020.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 2.350D/2020, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18, ale art. 319 alin. (1) și ale art. 341 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Matei Datcu, Liliana Camelia Datcu și Matei Alin Datcu în Dosarul nr. 627/36/2019/a2 al Judecătoriei Constanța.

4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor, iar reprezentantul Ministerului Public arată că este de acord cu conexarea. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 2.350D/2020 la Dosarul nr. 79D/2020, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate și menținerea jurisprudenței instanței de control constituțional. În acest sens invocă deciziile Curții Constituționale nr. 529 din 11 iulie 2017 și nr. 530 din 11 iulie 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 13 ianuarie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.473/120/2019, **Tribunalul Dâmbovița a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (2) din Codul de procedură penală (sub aspectul citării petentului și a intimaților).**

Excepția a fost ridicată de Pompiliu Gheorghe Stan într-o cauză având ca obiect soluționarea plângerii formulate de autor împotriva unei ordonanțe a procurorului a cărei soluție de clasare a fost menținută de procurorul ierarhic superior.

8. Prin Încheierea nr. 1.566 din 11 decembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 627/36/2019/a2, **Judecătoria Constanța a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18, ale art. 319 alin. (1) și ale art. 341 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Matei Datcu, Liliana Camelia Datcu și Matei Alin Datcu într-o cauză având ca obiect soluționarea plângerii formulate de autori împotriva unei soluții de clasare. În speță nu a fost pusă în mișcare acțiunea penală, iar solicitarea petenților — autori ai excepției de neconstituționalitate de continuare a urmăririi penale, în vederea schimbării temeiului clasării dispus în cauză, a fost respinsă prin ordonanța procurorului, în baza art. 18 și 319 din Codul de procedură penală, cu motivarea că autorii excepției de neconstituționalitate nu au calitatea de suspect sau de inculpat în cauză, fiind doar făptuitori.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 341 alin. (2) fraza a doua din Codul de procedură penală nu oferă posibilitatea făptuitorilor (calitate pe care o au, în cauză, petenții — autori ai excepției de neconstituționalitate) să formuleze cereri sau să ridice excepții și cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale, dacă în cauză nu s-a pus în mișcare acțiunea penală. Susțin că această posibilitate este recunoscută doar în situația în care în cauză s-a pus în mișcare acțiunea penală. Totodată, arată că prin ordonanța procurorului s-a respins cererea de continuare a urmăririi penale, sens în care acesta a avut în vedere dispozițiile art. 18 și ale art. 319 alin. (1) din Codul de procedură penală, motivat de faptul că petenții, autori ai excepției de neconstituționalitate, nu au calitatea de suspect sau de inculpat în cauză, ci doar de făptuitori, astfel încât nu sunt întrunite condițiile pentru a se cere continuarea urmăririi penale. O altă critică privește, în esență, faptul că dispozițiile art. 341 alin. (2) fraza întâi din Codul de procedură penală sunt neconstituționale din perspectiva mențiunilor referitoare la citare (în cadrul acestei proceduri judiciare fiind menționat că se citează petentul și intimații), apreciindu-se că, prin citarea intimaților, se pot cita în calitate de părți și persoane care au în procesul penal calitate de martori, aspect ce ar contraveni dreptului la un proces echitabil. Totodată, se susține că dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală sunt contrare prevederilor constituționale referitoare la accesul liber la justiție, întrucât nu reglementează o cale de atac în ipoteza în care este respinsă ca nefondată plângerea formulată în temeiul art. 340 din Codul de procedură penală.

10. **Tribunalul Dâmbovița** apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (2) din Codul de procedură penală este neîntemeiată. În acest sens reține că citarea petentului și a intimaților este, în fapt, o garanție a dreptului la un proces echitabil, deoarece se dă posibilitatea persoanelor interesate de soluționarea unor plângeri la soluția parchetului de neurmărire penală sau de netrimiteră în judecată de a participa la această procedură penală specifică și a-și susține punctul de vedere. Consideră că aspectul că noțiunea de intimat are o accepțiune particulară în funcție de procedura penală în cadrul căreia se regăsește și aceasta este diferită față de accepțiunea clasică, grefată pe un proces penal în cadrul căruia a existat sesizarea instanței penale prin rechizitoriu, nu are relevanță din perspectiva unei eventuale neconstituționalități a textului de lege. Reține că în cazul plângerii împotriva soluției de neurmărire penală sau netrimiteră în judecată are calitatea de intimat persoana interesată de soluționarea plângerii. Reține, totodată, că o plângere penală poate fi mai mult sau mai puțin explicită în ceea ce privește menționarea tuturor persoanelor față de care se formulează și pentru care se indică sau nu săvârșirea uneia sau mai multor infracțiuni și se poate ca eventualele incertitudini din acest punct de vedere să fi scăpat unui examen de regularitate dintre cele reglementate de art. 294 din Codul de procedură penală. Apreciază că, într-o asemenea situație, identificarea intimaților cade în sarcina instanței sesizate, prin verificarea față de care persoane s-a formulat plângere penală, un criteriu important fiind și constatarea persoanelor față de care s-a dispus comunicarea soluției parchetului. Faptul că aceste persoane, identificate drept intimați în sensul art. 341 alin. (2) din Codul de procedură penală, au fost audiate în calitate de martor de către organele de cercetare penală (în scopul de a verifica, spre exemplu, existența faptei penale sesizate) nu împiedică citarea lor, calitatea în care sunt chemate să participe la procedura în fața instanței nefiind cea de martori, ci de intimați (în sensul de persoane interesate de soluția ce se va pronunța și care sunt astfel invitate să își exprime un punct de vedere tocmai în virtutea dreptului lor la un proces echitabil).

11. **Judecătoria Constanța** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și, în acest sens, citează considerente ale Deciziei Curții Constituționale nr. 529 din 11 iulie 2017.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 18, ale art. 319 alin. (1) și ale art. 341 alin. (2) și (8) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost modificate prin art. II pct. 91 și 94 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016. În Dosarul nr. 79D/2020, deși a fost sesizată de către instanța de judecată numai cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (2) din Codul de procedură penală, Curtea se va pronunța și cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8), ridicată de autor prin notele scrise aflate la dosar, dar cu care nu a fost sesizată, având în vedere faptul că instanța, dintr-o posibilă eroare materială, nici nu s-a pronunțat asupra admisibilității acesteia și nici nu a sesizat Curtea cu soluționarea acesteia. În consecință, în cazul în care Curtea nu s-ar pronunța asupra acestei excepții, omisiunea s-ar răsfrânge în mod inadmisibil asupra dreptului autorului excepției ca aceasta să fie examinată și nu ar duce decât la o întârziere nejustificată în soluționarea cauzei, întrucât partea ar putea din nou să ridice excepția, iar instanța de judecată va trebui să repete sesizarea Curții, prin încheiere. Textele de lege criticate au următorul conținut:

— Art. 18: „*În caz de amnistie, de prescripție, de retragere a plângerii prealabile, de existență a unei cauze de nepedepsire sau de neimputabilitate ori în cazul renunțării la urmărirea penală, suspectul sau inculpatul poate cere continuarea procesului penal.*”;

— Art. 319 alin. (1): „*În caz de clasare ca urmare a constatării că a intervenit amnistia, prescripția, retragerea plângerii prealabile sau a existenței unei cauze de nepedepsire, suspectul sau inculpatul poate cere, în termen de 20 de zile de la primirea copieii de pe ordonanța de soluționare a cauzei, continuarea urmăririi penale.*”;

— Art. 341 alin. (2) și (8): „*(2) Judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul de soluționare și dispune citarea petentului și a intimaților și încunoștințarea procurorului, cu mențiunea că pot depune note scrise cu privire la admisibilitatea ori temeinicia plângerii. Dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală, petentul și intimații pot formula cereri și ridica excepții și cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale. [...]*

(8) Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) și alin. (7) este definitivă.”

16. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că normele procesual penale criticate sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și dreptul părților la un proces echitabil, ale art. 24 referitor la dreptul la apărare și ale art. 23 alin. (11) referitor la prezumția de nevinovăție.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 și ale art. 319 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea constată că normele procesual penale criticate au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, fiind analizate critici similare celor formulate în prezenta cauză prin Decizia nr. 529 din 11 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 924 din 24 noiembrie 2017, excepția de neconstituționalitate fiind respinsă ca neîntemeiată.

18. În motivarea deciziei sale, Curtea a constatat că dispozițiile art. 29 din Codul de procedură penală definesc participanții în procesul penal ca fiind organele judiciare, avocatul, părțile, subiecții procesuali principali, precum și alți subiecți procesuali. Cu privire la părți, art. 32 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede că acestea sunt subiecții procesuali care exercită sau împotriva cărora se exercită acțiunea penală, iar alin. (2) al aceluiași art. 32 enumeră părțile procesului penal ca fiind inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente. Totodată, art. 33 din Codul de procedură penală arată, la alin. (1), că subiecții procesuali principali sunt suspectul și persoana vătămată, iar la alin. (2) stabilește, cu valoare de principiu, că aceștia au aceleași drepturi și obligații ca și părțile, cu excepția celor pe care legea le acordă numai acestora. În fine, art. 34 din Codul de procedură penală reglementează alți subiecți procesuali, aceștia fiind martorul, expertul, interpretul, agentul procedural, organele speciale de constatare, precum și orice alte persoane sau organe prevăzute de lege având anumite drepturi, obligații sau atribuții în procedurile judiciare penale.

19. Astfel, Codul de procedură penală nu reglementează făptuitorul ca participant la procesul penal, această noțiune fiind utilizată în cuprinsul acestui cod, în lipsa unei definiții legale, spre exemplu, la art. 44 referitor la competența în caz de reunire a cauzelor, art. 48 cu privire la competența în caz de schimbare a calității inculpatului, art. 61 referitor la actele încheiate de unele organe de constatare, art. 62 privind actele încheiate de comandanții de nave și aeronave, art. 146¹ cu privire la obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane, art. 147 referitor la reținerea, predarea și percheziționarea trimiterilor poștale și art. 148 cu privire la utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor. Din interpretarea dispozițiilor legale enumerate, Curtea a reținut că prin „făptuitor” se înțelege persoana care nu are calitatea de suspect, dar în legătură cu care sunt realizate acte de cercetare penală. Astfel, pot avea calitatea de făptuitor persoanele împotriva cărora a fost înregistrată o plângere penală sau persoanele avute în vedere în desfășurarea urmăririi penale *in rem*, dar în privința cărora nu este atins standardul de probațiune necesar pentru a putea fi încadrate în categoria suspectilor sau a inculpaților. Prin urmare, în privința acestor persoane, probatoriul administrat furnizează indicii care să sugereze o eventuală formă de vinovăție în săvârșirea faptelor ce fac obiectul urmăririi penale.

20. Din această perspectivă, Curtea a constatat că procesul penal parcurge mai multe etape, caracterizate prin nivele diferite ale probării vinovăției persoanelor care săvârșesc fapte de natură penală. Această evoluție graduală debutează cu existența unor suspiciuni rezonabile că persoana în cauză a săvârșit o infracțiune, suspiciuni a căror constatare îi conferă respectivei persoane calitatea de suspect, continuă cu formarea, pe baza probelor administrate, a unei presupuneri rezonabile că persoana avută în vedere a săvârșit o infracțiune, etapă ce determină punerea în mișcare a acțiunii penale, conform art. 15 din Codul de procedură penală, și dobândirea calității de inculpat și se finalizează cu demonstrarea vinovăției acesteia, dincolo de orice îndoială rezonabilă, fapt ce transformă inculpatul în persoană condamnată (a se vedea în acest sens Decizia nr. 198 din 23 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 4 iulie 2017, paragraful 27).

21. Curtea a reținut, totodată, că dispozițiile art. 319 alin. (1), coroborate cu cele ale art. 18 din Codul de procedură penală, prevăd dreptul de a cere continuarea urmăririi penale, în cazul constatării, printre altele, a intervenirii prescripției răspunderii penale, doar în privința suspectului și a inculpatului, drept ce poate fi exercitat într-un termen de decădere de 20 de zile de la data primirii ordonanței procurorului de clasare, emisă potrivit dispozițiilor art. 315 coroborate cu cele ale art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală. Curtea a constatat că această soluție juridică, criticată de autorii excepției, apare ca fiind corectă prin raportare la considerentele mai sus invocate. Astfel, doar suspectul și inculpatul au calitatea procesuală necesară pentru a formula o cerere cum este cea reglementată prin dispozițiile art. 18 și ale art. 319 alin. (1) din Codul de procedură penală, deoarece doar aceștia au calitatea de participanți în procesul penal, conform art. 29 din același cod. Având în vedere procesul etapizat de stabilire a vinovăției, mai sus prezentat, doar suspectul și inculpatul pot avea interesul procesual de a cere continuarea procesului penal, după momentul constatării intervenirii prescripției răspunderii penale, întrucât doar în privința acestora există suspiciunea rezonabilă că ar fi săvârșit fapte prevăzute de legea penală. Aceasta întrucât procedura reglementată la art. 319 din Codul de procedură penală are ca finalitate demonstrarea nevinovăției unor astfel de persoane, în privința cărora a intervenit prescripția răspunderii penale. Prin urmare, legiuitorul a dat posibilitatea persoanelor care se consideră nevinovate și care au fost urmărite pentru săvârșirea unor infracțiuni de a-și demonstra nevinovăția, obligând organele judiciare ca, în urma formulării unei cereri conform dispozițiilor art. 319 alin. (1) din Codul de procedură penală, să procedeze la continuarea procesului penal.

22. Spre deosebire de suspect și de inculpat, făptuitorul nu are, *ab initio*, calitatea procesuală necesară în vederea formulării unei cereri de continuare a urmăririi penale, acesta nefiind participant în procesul penal, conform art. 29 din Codul de procedură penală. De asemenea, făptuitorul nu poate avea nici interesul procesual de a promova o asemenea cerere, deoarece împotriva sa nu a fost pusă în mișcare acțiunea penală și nu există suspiciuni rezonabile cu privire la potențiala comitere de către el a unor infracțiuni. Prin urmare, interesul procesual al acestuia nu poate consta în dovedirea propriei nevinovății, întrucât nu au fost formulate împotriva sa acuzații susținute prin administrarea de probe care să pună în discuție o eventuală răsturnare a prezumției de nevinovăție, ci, mai degrabă, aceasta constă în determinarea organelor judiciare să constate una dintre situațiile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală, respectiv că fapta nu există, că ea nu este prevăzută de legea penală ori nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege, că nu există probe că persoana în cauză a săvârșit infracțiunea sau că există o cauză justificativă sau de neimputabilitate.

23. De altfel, Curtea a constatat că remediul procesual prevăzut de legiuitor, în situația analizată, este cel reglementat la art. 339 și 340 din Codul de procedură penală, adică acela al formulării de către persoana aflată în situația invocată de autorii excepției a unei plângeri împotriva ordonanței de clasare a procurorului, conform art. 339 din Codul de procedură penală, și, respectiv, împotriva soluției de neurmărire, potrivit art. 340 din același cod, prin care poate fi solicitată constatarea existenței uneia dintre împrejurările prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală. În soluționarea acestei plângeri, judecătorul de cameră preliminară, conform art. 341 alin. (6)

lit. c) din Codul de procedură penală, poate schimba temeiul de drept al soluției de clasare atacate, dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea.

24. Având în vedere aceste considerente, Curtea nu a reținut încălcarea, prin dispozițiile art. 18 și ale art. 319 alin. (1) din Codul de procedură penală, a prevederilor constituționale ce reglementează prezumția de nevinovăție, întrucât, pe de o parte, această prezumție subzistă până la constatarea printr-o hotărâre definitivă a vinovăției persoanei care a săvârșit fapte prevăzute de legea penală, iar, pe de altă parte, așa cum s-a arătat prin considerentele mai sus invocate, în privința făptuitorului nu există nici măcar standardul minim, prevăzut de legea procesual penală, al existenței unei suspiciuni rezonabile că persoana în cauză a săvârșit fapte prevăzute de legea penală. În acest sens, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că, din perspectiva stabilirii vinovăției pentru săvârșirea faptelor prevăzute de legea penală și, implicit, pentru răsturnarea prezumției de nevinovăție, procesul penal parcurge mai multe etape caracterizate prin nivele diferite de probațiune, de la bănuiala rezonabilă la dovedirea vinovăției dincolo de orice îndoială rezonabilă, și că, pe tot acest parcurs, anterior ultimului moment procesual menționat, prezumția de nevinovăție subzistă, fiind aplicabile prevederile art. 23 alin. (11) din Constituție (a se vedea Decizia nr. 198 din 23 martie 2017, precitată).

25. Referitor la pretinsa încălcare, prin textele criticate, a dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, pentru aceleași motive, mai sus arătate, Curtea a reținut că făptuitorul, pe de o parte, și suspectul și inculpatul, pe de altă parte, se află în situații juridice diferite, sub aspectul interesului procesual de a solicita continuarea urmăririi penale în cazul clasării cauzei ca urmare a constatării intervenirii prescripției răspunderii penale, conform art. 319 alin. (1) din Codul de procedură penală. Această diferență este generată de existența, în privința celor din urmă, cel puțin a unor suspiciuni rezonabile referitoare la săvârșirea de către aceștia a unor fapte prevăzute de legea penală, rezultate din probele administrate în cauză. Or, această diferență este de natură a justifica acordarea de către legiuitor a unui regim juridic diferit în privința dreptului prevăzut prin textele criticate, fără ca prin aceasta să fie încălcate exigențele dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1). În această privință, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, motiv pentru care el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (a se vedea în acest sens Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, și Decizia Curții Constituționale nr. 545 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 6 iulie 2011).

26. În ceea ce privește încălcarea, prin dispozițiile art. 18 și ale art. 319 alin. (1) din Codul de procedură penală, a prevederilor art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție, Curtea a constatat că, potrivit jurisprudenței sale, accesul liber la justiție presupune, în esență, accesul la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția, în vederea valorificării drepturilor și intereselor legitime ale părților (a se vedea în acest sens Decizia nr. 71 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 27 ianuarie 2009). Or, Curtea a reținut că nu există un interes legitim al făptuitorului de a solicita continuarea urmăririi penale, conform dispozițiilor

legale criticate, motiv pentru care nu poate fi reținută încălcarea prin acestea a prevederilor art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție și, prin urmare, nici a dispozițiilor art. 6 și 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. De altfel, tot Curtea Constituțională a stabilit, prin jurisprudența sa, că accesul liber la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește actul de justiție, a căror stabilire este de competența exclusivă a legiuitorului, așa cum reiese din prevederile art. 126 alin. (2) din Constituție (a se vedea în acest sens Decizia nr. 110 din 24 februarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 22 martie 2005).

27. Cu privire la pretinsa încălcare, prin textele criticate, a dispozițiilor constituționale ale art. 24 alin. (1), Curtea a reținut că acestea nu sunt aplicabile în prezenta cauză, întrucât procedura reglementată prin prevederile art. 18 și ale art. 319 alin. (1) din Codul de procedură penală nu presupune existența unor suspiciuni rezonabile cu privire la săvârșirea de către persoana aflată în situația procesuală invocată de autorii excepției a unei fapte prevăzute de legea penală și nici formularea împotriva acesteia a unei acuzații în materie penală. Pentru acest motiv, textele criticate nu au în vedere punerea la dispoziția făptuitorului a mijloacelor necesare susținerii unei apărări.

28. Cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură penală, Curtea a reținut, în Decizia nr. 529 din 11 iulie 2017, că textul de lege criticat nu aduce atingere dreptului la un proces echitabil, așa cum este acesta consfințit de prevederile constituționale și de reglementările internaționale invocate, câtă vreme petentul are deplina libertate de a demonstra în fața instanței de judecată nelegalitatea actului atacat, în raport cu lucrările și materialul din dosarul cauzei, cu notele scrise depuse, precum și cu posibilitatea formulării de către inculpat a unor cereri sau excepții cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale. Faptul că aceste drepturi fundamentale nu sunt cu nimic îngrădite prin dispozițiile legale supuse criticilor de neconstituționalitate rezultă și din reglementarea, prin dispozițiile art. 341 alin. (6) și (7) din Codul de procedură penală, a soluțiilor ce pot fi date de judecătorul de cameră preliminară plângerii împotriva ordonanțelor procurorului de neurmărire/netrimiteri în judecată. Astfel, indiferent de soluția pronunțată, judecătorul de cameră preliminară apreciază și cu privire la probele administrate în dosarul de urmărire penală, inclusiv sub aspectul dacă acestea sunt sau nu suficiente pentru a fundamenta soluția organului de cercetare penală. Admițând plângerea și desființând soluția atacată, instanța poate să dispună, motivat, fie trimiterea cauzei procurorului „*pentru a începe sau pentru a completa urmărirea penală ori, după caz, pentru a pune în mișcare acțiunea penală și a completa urmărirea penală*” [art. 341 alin. (6) lit. b) și alin. (7) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală] ori a schimba temeiul de drept al soluției de clasare dacă prin aceasta nu se creează o situație mai grea pentru persoana care a făcut plângerea [art. 341 alin. (6) lit. c) și art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. d) din Codul de procedură penală], fie, atunci când probele legal administrate sunt suficiente pentru judecarea cauzei, desființarea soluției și începerea judecării cu privire la faptele și persoanele pentru care, în cursul cercetării penale, a fost pusă în mișcare acțiunea penală, trimițând dosarul spre repartizare aleatorie [art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c) din Codul de procedură penală]. În ambele situații, dreptul la un proces echitabil al petentului este pe deplin asigurat,

acesta având posibilitatea să se prevaleze de toate garanțiile procesuale ce caracterizează acest drept, sens în care, în cazul prevăzut de art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c), procurorul și inculpatul pot face, motivat, contestație cu privire la modul de soluționare a excepțiilor privind legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, contestație care va fi soluționată, în lumina Deciziei Curții Constituționale nr. 663 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 22 ianuarie 2015, cu participarea părților, a subiecților procesuali principali și a procurorului, asigurându-se, în acest fel, comunicarea către aceștia a documentelor care sunt de natură să influențeze decizia judecătorului, precum și posibilitatea de a discuta în mod efectiv observațiile depuse în fața instanței. De altfel, Curtea a reținut că împrejurarea că judecătorul de cameră preliminară va putea verifica, în cauzele în care a fost pusă în mișcare acțiunea penală, legalitatea administrării probelor și a efectuării urmăririi penale, putând să excludă probele nelegal administrate ori, după caz, să sancționeze, potrivit art. 280—282, actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, în așa fel încât, în situația dispunerii începerii judecății, probele astfel excluse nu mai pot fi avute în vedere la judecarea în fond a cauzei, nu reprezintă altceva decât o reflectare a exigențelor dreptului la un proces echitabil.

29. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să modifice jurisprudența Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziilor anterior arătate sunt aplicabile și în prezenta cauză.

30. În completarea celor constatate de Curte în jurisprudența precitată, în raport cu motivele de neconstituționalitate formulate cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (2) fraza întâi din Codul de procedură penală, Curtea reține că normele procesual penale criticate reglementează atât cu privire la citarea petentului și a intimaților și încunoștințarea procurorului în această procedură, cu posibilitatea de a depune note scrise cu privire la admisibilitatea ori temeinicia plângerii, cât și cu privire la posibilitatea petentului și intimaților de a formula cereri și de a ridica excepții cu privire

la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale, dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală. În aceste condiții, Curtea reține că petentul — fiind citat, având posibilitatea de a depune note scrise cu privire la admisibilitatea și temeinicia plângerii, de a demonstra nelegalitatea soluției atacate în raport cu lucrările și materialul din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate, de a formula cereri și ridica excepții cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale, în măsura în care în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală — beneficiază de toate garanțiile dreptului la un proces echitabil.

31. În ceea ce privește dispozițiile art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, Curtea observă că acestea vizează lipsa unei căi ordinare de atac împotriva încheierii prin care judecătorul de cameră preliminară pronunță una dintre soluțiile prevăzute de art. 341 alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) și alin. (7¹) din Codul de procedură penală, astfel că dispozițiile de lege criticate nu au legătură cu rezolvarea cauzei în care a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate, întrucât speța privește soluționarea pe fond a plângerii împotriva unei ordonanțe de clasare. Or, potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești [...] privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei [...]*”. În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale (de exemplu, Decizia nr. 196 din 28 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 682 din 31 iulie 2020, paragraful 20, Decizia nr. 500 din 13 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1197 din 17 decembrie 2021, paragraful 14, și Decizia nr. 361 din 8 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 834 din 24 august 2022, paragraful 16).

32. Așadar, ținând cont de prevederile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, Curtea urmează să respingă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală.

33. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (8) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Pompiliu Gheorghe Stan în Dosarul nr. 3.473/120/2019 al Tribunalului Dâmbovița.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe, precum și de Matei Datcu, Liliana Camelia Datcu și Matei Alin Datcu în Dosarul nr. 627/36/2019/a2 al Judecătoriei Constanța și constată că dispozițiile art. 18, ale art. 319 alin. (1) și ale art. 341 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Dâmbovița și Judecătoriei Constanța și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 21 martie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2023.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

5 948493 473206